UUTISET

Raaka-ainetta ei riitä tällä hetkellä kaikkiin tilauksiin, kun kananmunien omavaraisuusaste on painunut alle sadan prosentin. **TOIMITUSJOHTAJA JAN LÄHDE, MUNAKUNTA**

KARI SALONEN

Osa matkailuyrityksistä pelkää kaivostoiminnalla olevan kielteisiä vaikutuksia heidän elinkeinoonsa. Kuva on Oulangan kansallispuistosta.

Kaivokset epäilyttävät Kuusamon matkailuyrittäjiä

Matkailuyhdistyksen puheenjohtaja varoo kuitenkin visusti panemasta kaikkia kaivoksia samaan muottiin.

OULU (MT)
Kaivostoimintaa arvostelevat äänet ovat voimistuneet Pohjois-Suomessa. Sotkamon Talvivaaran kaivosyhtiö on saanut kuulla kunniansa paikallisilta asukkailta, ja ongelmia on ilmennyt myös Raahen kultakaivoksella, jossa jätealtaat mitoitettiin alussa liian pieniksi.

Viimeksi Kuusamon matkailuyrittäjät ilmaisivat epäilynsä kaivostoiminnan ja matkailun yhteiselon mahdollisuuksista.

Ruka-Kuusamo Matkailuyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja **Henrik Karvonen** varoo kuitenkin visusti panemasta kaikkia kaivoksia samaan muottiin.

”Emme me missään tapauksessa halua Kuusamoon samanlaisia virheitä, joita Talvivaarassa on tehty, mutta Talvivaara on tapaus sinänsä. Jokainen kaivos on omanlaisensa, ja niiden käyttämät tekniikat hyvin erilaisia.”

Emme me missään tapauksessa halua Kuusamoon samanlaisia virheitä, joita Talvivaarassa on tehty, mutta Talvivaara on tapaus sinänsä.
HENRIK KARVONEN

Karvonen käyttää esimerkkinä Taivalkosken Mustavaaran kaivosta, jota ollaan avaamassa uudelleen. ”Tuskin sitä vastustaa yksikään matkailuyrittäjä.”

Kuusamoon, Oulangan kansallispuiston ja Kitkajoen tuntumaan kaavailtu kulta- ja uraanikaivos sen sijaan on paljon herkempi asia.

Karvonen kuitenkin painottaa, että suuri enemmistö matkailuyrittäjistä suhtautuu mahdolliseen kaivokseen hyvin asiallisesti ja analyyttisesti.

”Jyrkkiä kantoja puolesta ja vastaan on toki esitetty, mutta ne ovat hyvin pieni vähemmistö.”

Matkailu ei halua sanella

Karvosen mukaan matkailuyrittäjät eivät halua sanella muille elinkeinoille, mitä ne voivat tai eivät voi tehdä.

Samaan tapaan oletetaan, että kaivokset eivät saa vaarantaa ympäristöä tai muiden elinkeinojen kuten matkailun toimintamahdollisuuksia.

Jos kaivokset toimivat kestävällä tavalla, niiden toiminta on sallittava siinä kuin muidenkin elinkeinojen.

Ruka-Kuusamon Matkailuyhdistyksen kyselyyn vastanneista jäsenistä yli puolet näki kaivostoiminnassa enemmän kielteisiä kuin myönteisiä vaikutuksia omaan yritykseensä. Joka neljäs piti uusia mahdollisuuksia suurempina kuin uhkia, ja viidennes oli odottavalla kannalla.

Karvonen sanookin, että Kuusamossa odotetaan ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) etenemistä.

Myös yhdistys tekee uuden kyselyn sitten, kun YVA:ssa saadaan tarkempia tietoja kaivoshankkeesta.

JOUKO RÖNKKÖ

Kananmunien tuotanto vähentynyt EU:ssa

Munatuoteteollisuus ajautunut vaikeuksiin

Euroopan munatuoteteollisuuden järjestö EEPA kantaa huolta rajusti vähentyneestä kananmunien tuotannosta.

Perinteisten kanahäkkien käyttökielto kuluvan vuoden alussa leikkasi tuotantoa jopa 15 prosenttia EU:ssa.

Markkinoille tulee viikossa noin 200 miljoonaa munaa vuodentakaista vähemmän eli kananmunista on nyt enemmän kysyntää kuin mitä niitä on tarjolla.

Valmisteteollisuudelle munapula on merkinnyt sitä, ettеivät yritykset pysty hoitamaan täysimääräisesti elinteriveteollisuuden kanssa sovittuja tilauksia.

Koska samanaikaisesti kananmunien tukkuhinta on enemmän kuin tuplaantunut, munatuoteteollisuus on kärsinyt myös huomattavia taloudellisia tappioita.

EEPA toivoo ymmärrystä munavalmisteiden hinnannostopyrkimyksille. Kannattavuusvaikeuksien takia kaksi saksalaista yritystä on jo ajautunut vararikkoon alkuvuonna, järjestö kertoo tiedotteessaan.

”Munapulan vaikutukset heijastuvat koko kananmunaa käyttävään elintarvikeketjuun aina pastateollisuudesta kakkujen valmistukseen.”

Kananmunien saannissa on ollut vaikeuksia etenkin sellaisilla yrityksillä, joilla ei ole ollut pitkäaikaisia sopimuksia pakkaamojen kanssa.

Munapula vaivaa pääsiäisenä

Järjestö ennakoi, että munapula tyhjentää hyllyjä tulevana pääsiäisenä monissa kaupoissa ympäri Eurooppaa.

Helpotusta pulaan on luvassa ehkä vasta tämän vuoden lopulla tai vasta ensi vuoden alussa.

Myös Suomessa kärsitään munapulasta, sillä osa tuottajista on lopettanut ja tuotannosta on huvennut yli kymmenesosa, Munakunnan toimitusjohtaja **Jan Lähde** arvioi.

”Raaka-ainetta ei riitä tällä hetkellä kaikkiin tilauksiin, kun kananmunien omavaraisuusaste on painunut alle sadan prosentin. Vastaavaa tilannetta meillä ei ole ollut 50 vuoteen.”

Suomalaistuotannon ennakoidaan kuitenkin kasvavan ja markkinoiden tasapainottuvan jälleen kesällä.

Markkinahäiriö osoitus valvonnasta

Suomessa kaikki pakkaamoille toimitettavat kananmunat tuotetaan vaatimusten mukaisesti, mutta EU:n selvitystyksissä on paljastunut, että häkkidirektiiviä on rikottu 14 jäsenmaassa.

Kananmunatuotannon selkeä vähentyminen markkinoilla osoittaa Lähteen mukaan kuitenkin, että häkkikiellon valvontaa on selvästi kiristetty EU:ssa.

”Vaikka osassa jäsenmaita on epävirallisesti annettu alkuvuosi lisää siirtymäaikaa uusiin tuotantomuotoihin siirtymiseksi, kiellettyjä häkkimunia ei ole silti virrannut maasta toiseen”, hän arvioi.

”Nyt nähdyt ääriliikkeet markkinoilla eivät silti ole kenenkään edun mukaisia”, Lähde sanoo.

TIINA TAIPALE

Ruotsissa epäillään Schmallenberg-virusta

Märehtijöissä eri puolilla Eurooppaa todettu Schmallenberg-virus on saattanut levitä jo myös Ruotsiin, kirjoittaa ATL:n verkkolehti.

Tautia epäillään löytyneen lammastilalta Stenungsundin läheltä, Göteborgin pohjoispuolelta. Tilalla on syntynyt epämuodostunut karitsa, jota epäiltiin vesipääksi ja se lopetettiin. Tila ei tiennyt Schmallenberg-viruksesta, joten karitsaa ei toimitettu tutkittavaksi.

Tuottajan mukaan karitsan pää oli turvonnut, silmät väärissä kohdin ja se vaikutti olevan sokea. Hän ei ollut nähnyt vastaavaa ennen.

Virusta on tähän mennessä löydetty Saksasta, Hollannista, Belgiasta, Ranskasta, Britanniasta ja viimeksi Tanskasta. Tartunta on todettu jo yli 2 000 karjassa.

Ruotsin maatalousministeriön eläinlääkintötarkastaja kertoo, että seitsemän tai kahdeksan epämuodostunutta sikiötä on lähetetty tutkittavaksi. Niistä kaikki muut paitsi yksi tai kaksi epäilyä on hylätty. Näiden osalta tutkimus on kesken.

Tauti ei ole vaaraksi ihmisille, eikä sen löytyminen aiheuta tilalle rajoituksia.

Osa EU:n ulkopuolisista maista on kuitenkin pysäyttänyt tai pysäyttämässä lampaiden ja lihakarjan tuonnin taudin vuoksi.

TERHI TORIKKA

Koneyrittäjät: Kuljetusrajoitukset lisäisivät harmaata taloutta

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) aikoo esittää kaikkea korvausta vastaan tapahtuvaa tavarankuljetusta luvanvaraiseksi.

”Rajoituksella romutettaisiin käytännössä kaikki urakointikuljetukset”, Koneyrittäjien puheenjohtaja **Asko Piirainen** totesi perjantaina Maarakennuspäivillä Lappeenrannassa.

LVM perustelee ehdotuksen harmaan talouden torjumisella. Piiraisen mukaan kuljetusten rajoittaminen päinvastoin lisää harmaan talouden riskiä.

”Elinkeinotoimintaan liittyvien tavanomaisten kuljetusten rajoittaminen lisäisi kuljetuspalveluiden ulkoistamista. Pitenevien alihankintaketjujen on todettu lisäävän riskiä harmaasta taloudesta.”

Koneyrittäjien mielestä ministeriön ehdotus ei palvele yhteiskunnan kokonaisetua eikä kuljetusalan rehellisiä toimijoita. ”Harmaan talouden torjunnan toimenpiteet tulee kohdistaa sellaisiin toimijoihin markkinoilla, jotka toimivat epärehellisesti”, Piirainen muistuttaa.

Koneyrittäjien mukaan LVM:n ehdotus lisäisi byrokratiaa ja estäisi käytännössä kaiken elinkeinotoimintaan liittyvän kuljettamisen omalla ajoneuvokalustolla.

MT

Mikrobit tuottavat muovia kasvijätteistä

Uusilla biotekniikan ja kemian menetelmillä voidaan tuottaa uusiutuvista luonnonvaroista kemikaaleja, materiaaleja ja polttoainetta. Tunnetuin jo toteutunut esimerkki on biodiesel.

Uudenlaisia solutehtaita kehitetään Suomen Akatemian valkoisen biotekniikan ja vihreän kemian huippuyksikössä.

Yksikön johtaja, tutkimusprofessori **Merja Penttilä** VTT:stä kertoo, että tarkoitus on hyödyntää maatalouden ja teollisuuden jätebiomassaa. Kasvien sokereista syntyviä yhdisteitä voidaan käyttää biomuovien lisäksi lääketieteessä.

Solutehtaat on tarkoitus patentoida, jolloin kehitystyön tuloksista hyötyvät ensisijaisesti suomalaiset yritykset.

Huippuyksikön kemiatiimiä vetävän professorin **Ali Harlinin** mukaan selluloosan käyttömahdollisuudet kiinnostavat metsäyhtiöitä kovasti.

Jätteitä ei enää synny

Jos kaikki suunnitelmat toteutuvat, ei jätteitä enää synny. Niin maatalous, metsäteollisuus kuin yhdyskunnatkin tuottavat raaka-aineita solutehtaille.

Penttilän mukaan vaikein asia on saada koeputkissa aikaansaadut prosessit toimimaan myös kymmeniä tuhansia kuutiota vetävissä tankeissa.

Lupaavia mikrobeja ovat hiivat, homeet ja bakteerit.

”Muokkaamme mikrobien aineenvaihduntaa geenitekniikan keinoin ja tuotamme sillä tavoin orgaanisia happoja, joilla on lukuisia käyttösovelluksia teollisuudessa”, Penttilä selventää.

Maitohappobakteereista muun muassa valmistetaan jo kertakäyttömukeja.

Penttilän mukaan biotekniikan tarkoitus ei kuitenkaan ole lisätä kertakäyttökulttuuria, vaan niitäkin materiaaleja voidaan kierrättää.

Suuri bisnesmahdollisuus

Maailmaa mullistavin sovellus olisi öljypohjaisten tuotteiden, kuten muovin ja tekstiilien, korvaaminen biopohjaisilla materiaaleilla.

Maailman riippuvuus fossiilisista raaka-aineista vähenisi ja hiilidioksidipäästöt ilmakehään pienenisivät.

Harlinin mukaan biomuovin bisnesmahdollisuudet ovat valtavat, sillä muovia valmistetaan maailmassa vuosittain 2 000 miljardin arvosta. Määrästä vasta 1,5 prosenttia on biopohjaista.

KATJA KOLJONEN

KARI SALONEN

Biomuovilla on runsaasti mahdollisuuksia, sillä muovia valmistetaan vuosittain 2 000 miljardin arvosta.